SVERIGES RIKSDAG

Konstitutionsutskottets betänkande 2026/27:KU12

Riksrevisionens rapport om handläggning av ärenden där den enskilde inte behärskar svenska

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna.

Riksrevisionen har granskat om Försäkringskassans, Pensionsmyndighetens och Skatteverkets handläggning av ärenden där den enskilde inte behärskar svenska är effektiv. Riksrevisionen lämnar några rekommendationer till myndigheterna.

Utskottet anser liksom regeringen att granskningen är viktig utifrån ett rättssäkerhetsperspektiv, då det är centralt att enskilda förstår och kan bemöta myndigheternas beslut. Det är även fråga om att förhindra felaktiga beslut och att åstadkomma en kostnadseffektiv ärendehandläggning.

Behandlade förslag

Skrivelse 2025/26:280 Riksrevisionens rapport om handläggning av ärenden där den enskilde inte behärskar svenska.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut 3
Redogörelse för ärendet 4
Utskottets överväganden 5
Riksrevisionens rapport om handläggning av ärenden där den enskilde inte behärskar svenska 5
Utskottets ställningstagande 6
Bilaga
Förteckning över behandlade förslag 7
Skrivelsen 7

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Skrivelsen

Riksdagen lägger skrivelse 2025/26:280 till handlingarna.

Stockholm den 12 november 2026

På konstitutionsutskottets vägnar

Oscar Sjöstedt

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Oscar Sjöstedt (SD), Jennie Nilsson (S), Mats Green (M), Mirja Räihä (S), Per-Arne Håkansson (S), Ulrik Nilsson (M), Magnus Haara (C), Mats Sander (M), Jan Riise (MP), Cecilia Engström (KD), Amalia Rud Stenlöf (S), Roger Hedlund (SD), Peter Hedberg (S), Erik Nygårds (L), Talla Alkurdi (S), David Höglund Velasquez (V) och Fredrik Lindahl (SD).

Redogörelse för ärendet

Den 12 februari 2026 överlämnade riksdagen (talmannen) Riksrevisionens rapport Att överbrygga språkhinder – handläggning av ärenden där den enskilde inte behärskar svenska (RiR 2026:2) till regeringen, i enlighet med 9 kap. 18 § fjärde stycket riksdagsordningen. Den 4 juni 2026 återkom regeringen till riksdagen med skrivelse 2025/26:280 Riksrevisionens rapport om handläggning av ärenden där den enskilde inte behärskar svenska.

I betänkandet behandlar utskottet regeringens skrivelse. I skrivelsen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om skrivelsen.

Vid utskottets sammanträde den 23 april 2026 informerade riksrevisor Christina Gellerbrant Hagberg om Riksrevisionens rapport.

Utskottets överväganden

Riksrevisionens rapport om handläggning av ärenden där den enskilde inte behärskar svenska

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna.

Skrivelsen

Riksrevisionens iakttagelser

Som bilaga till skrivelsen finns Riksrevisionens granskningsrapport. Av den framgår bl.a. att Riksrevisionen har granskat om Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och Skatteverket har en effektiv handläggning av ärenden där den enskilde inte behärskar svenska. Riksrevisionens övergripande slutsats är att handläggningen fungerar väl i flera avseenden, men att den kan bli mer effektiv.

Granskningen visar att myndigheterna delvis har valt olika sätt att överbrygga språkhinder i handläggningen av ärenden där den enskilde inte behärskar svenska, t.ex. när det gäller att använda professionella tolkar eller att använda flerspråkiga medarbetare.

Granskningen visar även att det finns brister i myndigheternas rutiner för att säkerställa kvaliteten i tolkning och översättning.

Det framkommer även att myndigheterna översätter en stor mängd dokument som kommer in i ärendena, men dokument som myndigheterna skickar ut till enskilda översätts i princip inte alls. Riksrevisionen bedömer att myndigheterna skulle kunna ta ett större ansvar för att en enskilda förstår, och undvika kostnader, genom att översätta delar av beslut i större utsträckning.

Granskningen visar också att myndigheterna brister i uppföljningen av kostnaderna för tolkning och översättning.

Riksrevisionen lämnar rekommendationer till de granskade myndigheterna.

Regeringens bedömning av Riksrevisionens iakttagelser

Regeringen välkomnar Riksrevisionens granskning. Det är enligt regeringen en fråga om rättssäkerhet att enskilda förstår och kan bemöta myndigheternas beslut. Det är även en fråga om att förhindra felaktiga beslut, inklusive felaktiga utbetalningar, samt att åstadkomma en kostnadseffektiv ärendehandläggning. Riksrevisionens granskning är ett viktigt bidrag för att ytterligare effektivisera handläggningen hos Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och Skatteverket i ärenden som avser icke svensktalande personer. I och med skrivelsen anser regeringen att Riksrevisionens rapport är slutbehandlad.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens uppfattning att granskningen är viktig utifrån ett rättssäkerhetsperspektiv, då det är centralt att enskilda förstår och kan bemöta myndigheternas beslut. Vidare kan språkförbistringar i ärendehandläggningen leda till felaktiga beslut, vilket i sin tur kan leda till felaktiga utbetalningar. Granskningen bidrar även till att åstadkomma en mer kostnadseffektiv ärendehandläggning.

Utskottet föreslår att riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regeringens skrivelse 2025/26:280 Riksrevisionens rapport om handläggning av ärenden där den enskilde inte behärskar svenska.

Tryck: Elanders Sverige AB, Vällingby 2026